

Творча активність продукує оригінальність, індивідуальність, продуктивність способів самореалізації майбутнього фахівця з фізичної терапії, ерготерапії у професії.

Професійна рефлексія майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії з усіма учасниками освітнього процесу зумовлює усвідомлення своїх особистісних і суб'єктивних якостей (критичності, відповідальності, гуманності, естетичності тощо), рівня професійної кваліфікації і компетентності, рівня сформованості основних компетенцій – психологічної, медичної, комунікативної, організаційної, рефлексивної, акмеологічної. Таке активне залучення майбутнього фахівця з фізичної терапії, ерготерапії у професійну взаємодію з усіма учасниками процесу регулює його спрямованість у діяльності не тільки на результат, а й на сам процес, що є наслідком створення умов для самореалізації пацієнта.

Перспективи дослідження. Подальший науково-практичний пошук буде спрямовано на розроблення психолого-акмеологічного супроводження майбутніх фахівців з фізичної терапії, ерготерапії, що охоплює спекурси з урахуванням виокремлених психолого-акмеологічних чинників та умов.

Література:

1. Борисов В. В. Провайдинг інновацій в системі післядипломної педагогічної освіти. Фундаментальні та прикладні дослідження: сучасні науково-практичні рішення і підходи // Зб. матеріалів I Міжнар. наук.-практ. конф. Баку – Ужгород – Дрогобич: Посвіт, 2016. С. 119–120.
2. Копчинська Ю. В., Шабашкевич О.А. Особливості психологічної готовності до професійної діяльності майбутніх фахівців з фізичної реабілітації // Молодий вчений, 2017. № 10 (50). С. 457–460.
3. Лянной Ю., Машалдін О., Томенко О. Професійні аспекти підготовки фахівців з фізичної реабілітації // Фізична реабілітація як напрям підготовки спеціалістів: тези доп. учасників Міжнар. наук.-метод. конф. Київ, 2003. С. 4–5.
4. Поваренков Ю. П. Психологическое содержание профессионального становления человека. Москва: УРАО, 2002. 160 с.

References

1. Bory`sov V. V. Provajdy`ng innovacij v sy`stemi pislyady`plomnoyi pedagogichnoyi osvity`. Fundamental`ni ta pry`kladni doslidzhennya: suchasni naukovo-prakty`chni rishennya i pidxody` // Zb. materialiv I Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Baku – Uzhgorod – Drogoby`ch: Posvit, 2016. S. 119–120.
2. Kopychyns`ka Yu. V., Shabashkevych O.A. Osobly`vosti psy`xologichnoyi gotovnosti do profesijnoyi diyal`nosti majbutnix faxivciv z fizy`chnoyi reabilitaciyi // Molody`j vcheny`j, 2017. # 10 (50). S. 457–460.
3. Lyanno`j Yu., Mashaldin O., Tomenko O. Profesijni aspekty` pidgotovky` faxivciv z fizy`chnoyi reabilitaciyi // Fyzy`chna reabilitaciya yak napryam pidgotovky` specialistiv: tezy` dop. uchasny`kiv Mizhnar. nauk.-metod. konf. Ky`yiv, 2003. S. 4–5.
4. Povarenkov Yu. P. Psy`xology`cheskoe soderzhany`e professy`onal`nogo stanovleny`ya cheloveka. Moskva: URAO, 2002. 160 s.

УДК 796.015.52 (075)

Корзан Т.І.,
к. фіз. вих., доцент
Львівське ПТУ комп'ютерних технологій та
будівництва
Боровик Ю.І.,
старший викладач
Кубрак Я.Д.
старший викладач
Рожко О.І.
викладач

Національний університет «Львівська політехніка»

КОРЕГУВАННЯ ПОСТАВИ СТУДЕНТІВ ЗВО ЗАСОБАМИ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

У статті обґрунтовано авторський підхід до фізичного виховання студентів із порушенням постави протягом навчання у закладі вищої освіти. Викладено результати емпіричного дослідження практичного використання спеціально добраних засобів фізичного виховання, дія котрих скерована на корекцію постави студентів досліджуваної вибірки. Експериментально доведено, що використання комплексного підходу у процесі фізичного виховання студентів із порушенням постави забезпечує достовірний приріст показників м'язової сили спини, які забезпечують утримання правильного положення хребта. Представлено основні результати дослідження у підсумках контролю стану постави студентів по закінченні експерименту, які свідчать про ефективність використаного підходу у доборі засобів навчального процесу. У результаті роботи отримали подальший розвиток наукові положення щодо методичних основ фізичного виховання студентів із порушенням постави протягом навчання у закладі вищої освіти.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти, ЗВО, корекція, постава.

Корзан Т.И., Боровик Ю.И., Кубрак Я.Д., Рожко Е.И. Корректировка осанки студентов вузов средствами физического воспитания. В работе обоснован авторский подход к физическому воспитанию студентов с нарушением осанки на протяжении обучения в заведении высшего образования. Изложены результаты эмпирического исследования

практического использования специально подобранных средств физического воспитания, действие которых направлено на коррекцию осанки студентов исследуемой выборки. Экспериментально доказано, что использование комплексного подхода в процессе физического воспитания студентов с нарушением осанки обеспечивает достоверный прирост показателей мышечной силы спины, которые обеспечивают содержание правильного положения позвоночника. Представлены основные результаты исследования в итогах контроля состояния осанки студентов по окончании эксперимента, свидетельствующие об эффективности использованного подхода в подборе средств учебного процесса. В результате работы получили дальнейшее развитие научные положения методических основ физического воспитания студентов с нарушением осанки на протяжении обучения в заведениях высшего образования.

Ключевые слова: физическое воспитание, вуз, студенты, коррекция, осанка.

Korzan T., Borovik Yu., Kubrak Y., Rozhko O. The correction of body structure students of university by means of physical education. The author's approach to the physical education of students with impaired body structure during their studies in institutions of university the article substantiates. The need for continuous improvement of the physical education system in order to solve the tasks of the educational process, which involves correction of students' posture has been determined. The purpose of work is to identify the influence of the use of posture correction in the physical education of students of the main medical groups of the Lviv Polytechnic National University. During the research general scientific methods (analysis, generalization), sociological (questioning), pedagogical testing, mathematical and statistical methods were used. The results of an empirical study of the practical use of an integrated approach of specially selected means of physical education are presented, the action of which is aimed at correcting the body structure of students in the studied sample. That the use of an integrated approach in the process of physical education of students with impaired body structure provides a reliable increase in the indicators of muscle strength of the back, which ensure the maintenance of the correct position of the spine it has been experimentally proved. The main results of the study in the results of monitoring the posture of students at the end of the experiment are presented, indicating the effectiveness of the integrated approach used in the selection of educational process tools. As a result of the work, the scientific provisions of the methodological foundations of physical education of students with impaired body structure during their studies in university were further developed.

Key words: physical education, students, university, correction, body structure.

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями. У Національній доктрині розвитку фізичної культури і спорту (2004) значної уваги приділяється фізичній культурі у сфері освіти. У сучасній стратегії вищої школи особливо актуалізується питання стану здоров'я студентів, як одного із пріоритетних напрямів його гуманізації, що є основою фізичного, психічного і соціального благополуччя, умовою і базисом повноцінного розвитку студентської молоді [4]. Зазначене набуває особливої актуальності у ситуації постійного погіршення психофізичного стану студентської молоді, що засвідчується статистикою проведених численних досліджень [1, 4].

Аналіз нинішнього поступу подій щодо тенденції вилучення фізичного виховання із списку обов'язкових дисциплін у деяких освітніх установах, доводять значущість та вказують на необхідність й актуальність робіт, спрямованих на забезпечення високого рівня дієвості функціонування фізичного виховання студентів у закладах вищої освіти (ЗВО), задля забезпечення можливості дієвої реалізації цілей та завдань цього процесу.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Протягом останніх років проведено чимало досліджень, присвячених вивченню проблеми удосконалення змісту фізичного виховання у ЗВО. Зазначено, що сучасна система підготовки фахівців у ЗВО характеризується інтенсифікацією процесу навчання, психічною насиченістю, недостатнім обсягом рухової активності і, як наслідок, недостатнім рівнем фізичної підготовленості, стану здоров'я, професійної трудової діяльності спеціалістів необхідного профілю [1, 2, 8]. Наголошено на значущості робіт щодо пошуку шляхів підвищення ефективності фізичного виховання студентів, яка зростає у відповідності із вимогами, котрі висуває сучасна трудова діяльність до стану психофізичної готовності фахових спеціалістів [1, 4].

Визначено, що як навчальна дисципліна, фізичне виховання є засобом формування всебічно розвиненої особистості, оптимізації фізичного і фізіологічного стану студентів [7]. У цьому контексті звертає на себе увагу можливість фізичне виховання у профілактиці та корекції розвитку постави студентів, як соціально-педагогічної проблеми фізичного виховання і найбільш суттєвого корелятора стану здоров'я студентів [2, 7].

Функціональні порушення постави належать до найбільш розповсюджених відхилень у скелетно-м'язовій системі студентів [3]. Емпіричними дослідженнями доведено перманентне збільшення відсотку студентів у котрих діагностуються порушення постави [4, 5, 8]. Згідно науковій інформації [2, 3, 6], такі порушення є передумовою розвитку серйозних порушень апарату руху (сколіотична хвороба, остеохондроз, тощо). Відповідно, належний стан постави забезпечує функціонування органів і систем, розвитку організму у цілому, підвищення працездатності і зміцнення здоров'я [9].

Фахівці зазначають [3-5], що корекція постави у студентів ЗВО забезпечується науково-обґрунтованим процесом фізичного виховання під час навчання. У літературному доробку чимало робіт присвячено методам й технологіям, скерованим на корекцію постави на заняттях фізичним вихованням. Водночас доведена необхідність постійного удосконалення системи фізичного виховання, скерованих на корегувальні впливи задля забезпечення утримання правильної постави у студентів [1, 3, 7, 8].

Мета роботи – виявити вплив використання засобів фізичного виховання скерованих на корекцію постави студентів основних медичних груп Національного університету «Львівська політехніка» (НУ «ЛП»).

Методи та організація дослідження. Під час дослідження використовували загальнонаукові методи (аналіз, узагальнення), соціологічні (анкетування), педагогічне тестування [10], математико-статистичні методи.

Організація дослідження. Відповідно до визначеної мети, дослідження було проведено на базі кафедри фізичного виховання НУ «ЛП». протягом трирічного курсу визначеної дисципліни. З генеральної сукупності у ньому прийняли участь 60 студентів з яких сформовано експериментальні (ЕГ) та контрольні (КГ) групи по 15 осіб кожної статі. У термін дослідження, за результатами медичного огляду усі студенти досліджуваної вибірки мали порушення постави (сутулість). Задля визначення ефективності експерименту проведено паралельний порівняльний експеримент, який будовався за схемою ідентичних по кількості студентів, їхнього віку, статі, рівню фізичної підготовленості та стану постави.

Виклад основного матеріалу дослідження. У наявних наукових працях з проблеми корекції постави зі студентами засвідчили необхідність комплексного та диференційованого підходу у доборі засобів фізичного виховання [3, 5]. Було ураховано те, що визначним чинником порушень постави є низький рівень фізичного розвитку [6].

Отже, заняття в експериментальній групі були побудовані на комплексному використанні загальнорозвиваючих та спеціальних вправ, які добирались на основі спеціальних завдань, скерованих на усунення наявних порушень у стані постави студентів досліджуваної вибірки. А саме: коригувальних, вправ на рівновагу та в рівновазі, дихальних вправ, вправ з елементами спорту та лікувальної фізкультури [4, 7]. Дія спеціальних вправ спрямована на створення та підтримку компенсацій анатомічних порушень, насамперед на рівномірний розвиток та зміцнення м'язів спини [3].

Провідну роль в організації занять була надана особистісно-орієнтованому підходу задля забезпечення правильної постави за рахунок покращання функціонального стану м'язового апарату, адаптованого до досягнутих змін у формі хребта [2]. Окрім того, на основі підсумків перманентного контролю за станом постави, здійснювали корекцію специфічних педагогічних завдань, вибір найбільш ефективних спеціальних фізичних вправ й адекватних методів фізичного виховання на кожному окремому занятті задля сформування повноцінного м'язового корсету та вироблення правильного функціонального стереотипу.

Аналіз упроваджених засобів фізичного виховання задля здійснення корекції постави передбачав контроль розвитку м'язової сили спини студентів досліджуваної вибірки. Отримані результати (рис.1, 2) свідчать про те, що розвиток м'язової сили спини у студентів дослідних груп відбувався нерівномірно. Найбільших змін зазнали показники станової сили у хлопців ЕГ – приріст до 25,2 % ($p < 0,05$). Дівчата у розвитку станової сили значно поступають хлопцям +17,6 % ($p < 0,05$), що цілком закономірно з огляду на гендерні особливості. У дівчат ЕГ найбільші зміни зафіксовані у показниках згинання тулуба до 23,1 % ($p > 0,05$). Зміни у показниках м'язової сили спини у КГ були менш вагомими та не знайшли статичного підтвердження ($p > 0,01-0,05$).

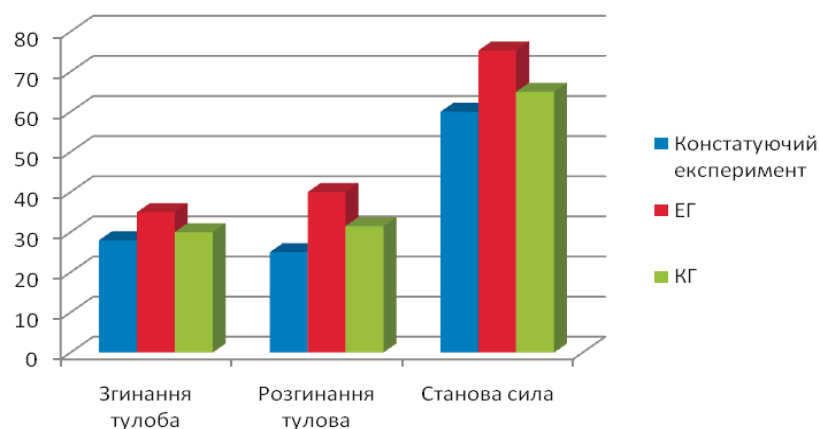

Рис. 1. Результати тестування сили м'язів спини хлопців ЕГ (середні значення, кгс)

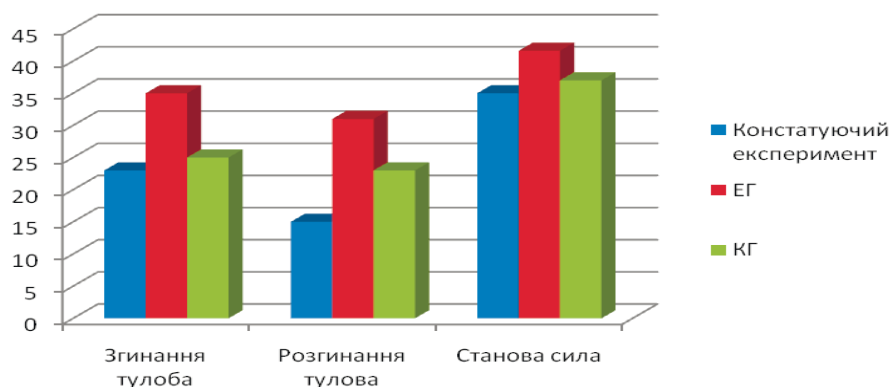

Рис. 2. Результати тестування сили м'язів спини дівчат ЕГ (середні значення, кгс)

Аналіз результату впливу курсу фізичного виховання на стан опорно-рухового апарату здійснювали згідно з

методикою Станьєра [10]. Результати подані на рис. 3, 4.

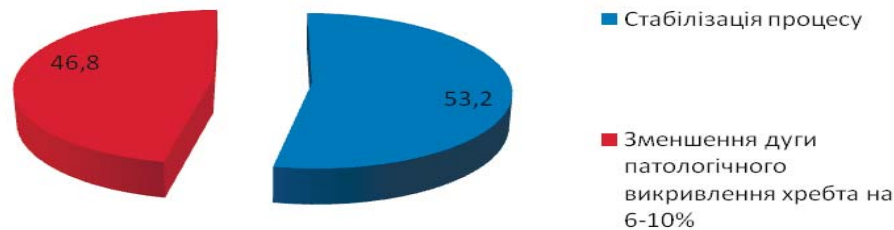

Рис. 3. Результати стану постави студентів ЕГ по закінченні експерименту

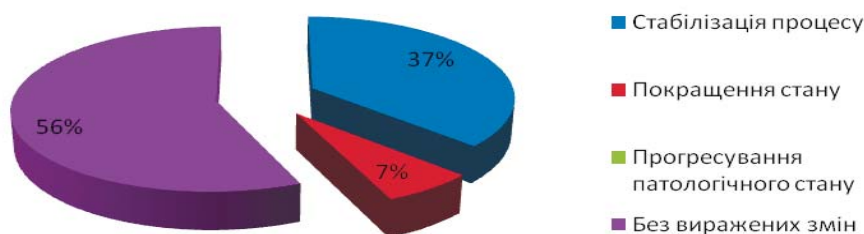

Рис. 4. Результати стану постави студентів КГ по закінченні експерименту

По закінченні курсу занять у 36,8 % студентів ЕГ зафіксоване покращення стану хребта, у 53,2 % – стабілізація, що свідчить про високу ефективність апробованого комплексу засобів у цих групах ($p < 0,05$).

Водночас, отримані результати експериментального дослідження засвідчують низьку ефективність занять згідно чинної програми фізичного виховання: у 56,6 % студентів КГ не зафіксовано ніяких змін у стані постави по закінченні курсу занять ($p < 0,05$) і лише у 7,3 % – покращення ($p > 0,01$).

Висновки. У ході наукового пошуку виявлено сучасні підходи до організації та реалізації засобів коригування постави у процесі фізичного виховання студентів. Узагальнюючи результати дослідження, було визначено можливість упровадження оптимального педагогічного інструментарію, скерованого на вирішення завдань профілактики та усунення відхилень у стані постави у студентів.

Експериментально доведено ефективність апробованих засобів на основі результатів здійсненої емпіричної розвідки, згідно яким засвідчено ефективність реалізованих новацій. Так, наприкінці формуального етапу педагогічного експерименту, реалізованого протягом трьох років навчання у ЗВО, встановлено достовірне покращення стану постави у студентів ЕГ.

За підсумками наукової розвідки дістали подальшого розвитку наукові положення про організацію фізичного виховання студентів із порушенням постави в умовах ЗВО. Водночас, підтверджено, що при використанні чинного підходу до організації, формування і реалізації змісту фізичного виховання завдання з коригування постави у студентів вирішується незадовільно.

Перспективи подальших досліджень будуть спрямовані на вирішення окремих аспектів профілактики та корекції постави у студентів, які залишаються перспективними й актуальними та можуть стати предметом наступних наукових студій.

Література

1. Бойко Д.В. Сучасний стан та перспективні напрямки вдосконалення фізичного виховання студентів ВНЗ України III-IV рівнів акредитації / Д.В. Бойко // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – 2012. – №1. – С. 22-25.
2. Кашуба В.А. Биомеханика осанки / В.А. Кашуба // Киев: «Олимпийская литература», 2003. – 260 с.

3. Кашуба В.А. Профилактика и коррекция нарушений пространственной организации тела человека в процессе физического воспитания: монография / В.А. Кашуба, А.Б. Жедду // К. : Знання України, 2005. – 158 с.
4. Фізичне виховання студентів : навч. пос. / під заг. ред. В.М. Корягіна. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2018. – 494 с.
5. Шанковський А.З. Корекція тілобудови студентів в процесі фізичного виховання з урахуванням стану їх постави / А.З. Шанковський // автор. дис.....канд. з фіз. вих. спец. 24.00.02. – НУФВС, 2018. – 25 с.
6. Allington N.J. Adolescent idiopathic scoliosis : treatment with Wilmington brace / N.J. Allington, J.R. Bowen. // J. Bone Joint Surg. – 2005. – Vol. 78. – 1061 p.
7. Amade-Escot C. Research on content in physical education : theoretical perspectives and current debates / C. Amade-Escot // Physical Education & Sport Pedagogy. – 2007. – Vol. 12. – Is. 3. – P. 185-204.
8. Ayers S.F. High School Students' Physical Education Conceptual Knowledge / S.F. Ayers // Research Quarterly for Exercise and Sport. – 2004. – 75(3). – P. 272-287.
9. Ellsworth J.E. The influence of bodily posture on mental activities / J.E. Ellsworth // New York : The Science Press, 2011. – 55 p.
10. Kasperczyk T. Metody oceny postawy ciala / T. Kasperczyk // Krakow: SKRYPTOWENR, 2000. – P. 65-179.

References:

1. Boiko, DV. (2012). Current status and prospective directions of improvement of physical education of students of higher educational institutions of Ukraine of III-IV accreditation levels. Pedagogics, psychology and medical-biological problems of physical education and sports, 1, 22-25.
2. Kashuba, VA. (2003). Biomechanics of body structure. Kiev: Olympic Literature, 260.
3. Kashuba, VA, & Jeddu, AB. (2005). Prevention and correction of violations of the spatial organization of the human body in the process of physical education: monograph. K.: Knowledge of Ukraine, 158.
4. Physical education of students / Ed. VM. Koryahin (2018). Lviv: Lviv Polytechnic Publishing House, 494.
5. Shankovsky, AZ. (2018). The Correction of the Body Structure of Students in the Process of Physical Education, Considering the State of Their Posture: author. diss. of sciences in physical education and sport 24.00.02. National University of Ukraine on Physical Education and Sports, 25.
6. Allington, NJ, & Bowen, JR. (2003). Adolescent idiopathic scoliosis : treatment with Wilmington brace. J. Bone Joint Surg, 78: 1061.
7. Amade-Escot, C. (2007). Research on content in physical education : theoretical perspectives and current debates. Physical Education & Sport Pedagogy, 12(3): 185-204.
8. Ayers, SF. (2004). High School Students' Physical Education Conceptual Knowledge. Research Quarterly for Exercise and Sport, 75(3): 272-287. DOI: 10.1080/02701367.2004.10609160.
9. Ellsworth, JE. (2011). The influence of bodily posture on mental activities. New York : The Science Press, 55.
10. Kasperczyk, T. (2000). Metody oceny postawy ciala. Krakow: SKRYPTOWENR, 65-179.

УДК 796.06+341(477)

Корольова М.В.

**кандидат юридичних наук, проректор з науково-педагогічної роботи,
Харківська державна академія фізичної культури**

РОЗВИТОК СПОРТИВНОГО ПРАВА У МІЖНАРОДНОМУ СПІВТОВАРИСТВІ ТА В УКРАЇНІ

У статті охарактеризовано сучасні наукові положення щодо розвитку спортивного права у міжнародному співтоваристві та створення спортивного арбітражу в Україні. З'ясовано, що в умовах відкритості та глобалізації швидко мінливого світу виникла необхідність формування галузі спортивного права в Україні, невід'ємною складовою частиною якого є, перш за все, створення єдиного спортивного арбітражного органу. Визначено та обґрунтовано організаційно-правові умови створення спортивного арбітражу в Україні, зокрема: з'ясування місця спортивного арбітражу у системі судової влади, форма діяльності, правовий статус, ролі, переваги, нормативно-правова база. Установлено, що існуючі гідності і переваги спортивного арбітражу залишаться всього лише декларативними заявами, якщо не будуть встановлені об'єктивно обґрунтовані в загальній теорії складних систем положення, що визначають єдині правові основи управління системою взаємозумовлених відносин.

Ключові слова: спортивне право, спортивний арбітраж, третейський суд, спортивні спори.

Корольова М.В. Развитие спортивного права в международном сообществе и в Украине. В статье охарактеризованы современные научные положения относительно развития спортивного права в международном сообществе и создания спортивного арбитража в Украине. Установлено, что в условиях открытости и глобализации быстро меняющегося мира возникла необходимость формирования отрасли спортивного права в Украине, неотъемлемой составной частью которой является, прежде всего, создание единого спортивного арбитражного органа. Определены и обоснованы организационно-правовые условия создания спортивного арбитража в Украине, в частности: определено место спортивного арбитража в системе судебной власти, форма деятельности, правовой статус, роли, преимущества, нормативно-правовая база. Установлено, что существующие достоинства и